

ВОЛОШИНА Юлія,

здобувач вищої освіти третього курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

РЕЗВОРОВИЧ Кристина,

кандидат юридичних наук, завідувач
кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОЦІНКА ДОКАЗІВ ЯК ОДИН З ФАКТОРІВ НЕДОВІРИ СУСПІЛЬСТВА ДО ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ

Ставши на шлях розбудови демократичної держави, наше суспільство визнало європейську систему цінностей, яка, в першу чергу, ґрунтується на забезпеченні прав та свобод людини і громадянина. А вже сама система конституційних прав і свобод людини та громадянина є визначальною і фундаментальною для формування всього правового поля держави, адже від її повноти та гарантованості залежить ефективність захисту та поновлення порушених прав як окремих осіб, так і рівень урегульованості суспільних відносин в цілому [1], зокрема й тих, що регулюються цивільним процесом, який за своєю суттю є системою правових норм, предметом регулювання яких виступають суспільні відносини в сфері здійснення правосуддя в цивільних справах.

Тож, цілком очевидно, що при виникненні спору по справах, що виникають з цивільних, сімейних, трудових та інших правовідносин, людина звертається до суду для поновлення своїх законних прав та інтересів. В свою чергу, суд, розглядаючи справу, має керуватися усіма принципами, закріпленими Конституцією України та Цивільним процесуальним кодексом України, зокрема і принципом змагальності, згідно якого, сторони та інші особи, які беруть участь у справі, користуються рівними правами щодо надання доказів, їх дослідження та доведення перед судом їх переконливості. Відповідно до статті 76 Цивільного процесуального кодексу України, докази можуть бути представлені у вигляді будь-яких даних, встановлених такими засобами, як: поясненнями сторін і третіх осіб, показаннями свідків, письмовими доказами, речовими доказами і висновками експертів.

Оскільки, саме на доказову базу сторони покладають свої сподівання в питанні доведення суду власної правоти [2], у них не має бути сумнівів щодо об'єктивності суду, як гаранта захисту їхніх прав. Саме тому, повинні бути

критерії оцінки доказів, якими має керуватися суд у прийнятті рішення на користь тієї чи іншої сторони.

Під оцінкою судових доказів розуміють таку розумову, пізнавальну діяльність суду, яка полягає у дослідженні якісних і кількісних ознак зібраних доказів і здійснюється за внутрішнім переконанням судді. При цьому слід зауважити, що оцінка доказів за внутрішнім переконанням означає перевірку достовірності та сили доказів конкретним суддею на ґрунті всебічного, повного та об'єктивного розгляду всіх обставин конкретної справи, в межах трьох основних етапів: постановки завдання, процесу його вирішення та підсумку, результату рішення [3]. Втім, судова практика свідчить, що така категорія як «внутрішнє переконання судді», може надавати суддям певні можливості для маніпуляцій під час оцінки фактів і доказів в аналогічних справах, приймаючи при цьому зовсім протилежні рішення та пояснюючи таку позицію виключно своїм внутрішнім переконанням.

Крім того, аналіз статті 89 Цивільного процесуального кодексу України, свідчить про те, що чітка процедура визначення оцінки доказів, як така, відсутня, оскільки нормами цієї статті по суті виступають умови, за яких можливо здійснити оцінку доказів та лише наводяться критерії їх прийнятності [4].

Основні висновки. Таким чином, в рамках цивільного процесу існує ряд факторів, які можуть негативно впливати на сприйняття рішення суду по справі. Так, відсутність чіткої та прозорої процедури визначення оцінки доказів та можливість суддів маніпулювати визначенням «внутрішнє переконання» - можуть бути прикладами недовіри нашого суспільства до судової системи, як гаранта його конституційних прав. Проте, нормами права встановлені зовнішні умови та гарантії, які забезпечують істинність логічних висновків суддів, що своєю чергою має слугувати достатньою підставою для реалізації конституційного права громадян на здійснення об'єктивного правосуддя.

Список використаних джерел:

1. Бережанська В.В. Конституційне право особи не давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів та його забезпечення в Україні: дисертація. Київ, 2019. 260 с. URL:http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/14726/1/dysert_berezhanska.pdf (дата звернення 15.10.2021).
2. Левківська В. Критерії оцінки доказів у цивільному судочинстві України. URL:<http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/12/65.pdf> (дата звернення 15.10.2021).
3. Електронний підручник Цивільний процес України URL:https://pidru4niki.com/1791021146364/pravo/otsinka_dokaziv_zabezpechennya_dokazi_v (дата звернення 15.10.2021).
4. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення 15.10.2021).